

VÝROČNÁ SPRÁVA PDCS 2005

Ak by sa úspešnosť organizácie mala merať množstvom žiadostí záujemcov, ktorí by v nej radi pracovali, PDCS by sa v roku 2005 mohla považovať za veľmi úspešné pracovisko. Škoda, že nemôžeme vyhovieť všetkým mladým ambicióznym a schopným ľuďom. Naša kapacita (miesto, programy, financie) sú ohrozené, aj keď problémov, ktorým by sa zišlo venovať, neubúda.

Aj roku 2005 bol úspech programov postavený na základných princípoch, o ktoré sa v práci PDCS opierame. Programy, do ktorých sa púšťame, musia mať v dlhodobej perspektíve zmysel a musia zodpovedať poslaniu, slúžia k sociálnej zmene. Práca a aktivity v programoch nemajú byť len profesionálne vykonané, ale majú prinášať aj „fun“ (radosť). Udržateľnosť a profesionálne efektívne postupy sú dôležité a súčasne sa otvorené férové správanie cení viac ako finančný zisk či viditeľnosť. Týmto smerom sa mienime uberať aj ďalšie roky.

Pre šírku a rôznorodosť aktivít nie je možné podrobne písať o všetkých z nich. Ich podrobnejší zoznam možno nájsť na web stránke www.pdcs.sk.

Stručne sa zmienime o niektorých zaujímavých projektoch uskutočnených v roku 2005. Tie dávajú predstavu, akým smerom sa uberáme.

Prehľad vybraných projektov PDCS v roku 2005

Prvý rok členstva Slovenska v EÚ sa odrazil aj na podobe fungovania a financovania PDCS. Priniesol nové programy, pozmenenú cieľovú skupinu, nové výzvy. Tie PDCS zvládlo nad očakávanie. V minulých rokoch sme hovorili, že tieto skutočnosti budú znamenať nutnosť uvažovať o zdrojoch financovania aj z projektov EÚ, viac sieťovania s podobnými organizáciami v západnej Európe a väčšiu profesionálnu pripravenosť na riadenie dlhodobých projektov. V roku 2005 sme už veľmi nestíhali „hovorit“, boli sme nútení urýchlene konať a „konanie“ bolo úspešné. PDCS získalo jeden veľký kontrakt z Fondu sociálneho rozvoja (asi najväčší kontrakt v organizačnej histórii), dostali sme sa do viacerých sietí a partnerských projektov so západoeurópskymi mimovládnyimi organizáciami zameranými na peace building a peace education a posilnila sa finančná a administratívna pripravenosť na riadenie dlhodobých projektov.

V roku 2005 PDCS pokračovalo vo svojom rozvoji aj tým, že sa stalo súčasťou Asociácie PDCI – novej organizácie, registrovanej v Bruseli, ktorá združuje centrá PDC zo 14 krajín. Do budúcnosti tento krok bude znamenať rozšírenie programov a posilnenie dlhodobej udržateľnosti PDCS z hľadiska programového smerovania a inštitucionálneho zakorenenia. Rozpočet PDCS narástol, takže sme sa stali platcom DPH. Väčšina príjmov nepochádza z grantov a taktiež väčšinu klientov už netvorí ľudia z neziskových organizácií. V oveľa väčšej miere sa v tréningoch a konzultáciách posilňuje klientela, ktorá patrí do sféry verejných inštitúcií alebo medzisektorová klientela, ktorú spája riešenie spoločných problémov. Zvyšuje sa počet konzultačných dní v dlhodobých projektoch a ukazuje sa, že PDCS je v súčasnosti viac konzultačnou, než tréningovou inštitúciou.

PDCS pokračovalo vo svojej činnosti v tradičných ťažiskových okruhoch. (Rozsah správy neumožňuje hovoriť o všetkých aktivitách a tak u každej z oblastí uvádzame len kľúčový projekt a niekoľko ťažiskových aktivít v tomto smere. Viac informácií nájdete na www.pdcs.sk.)

- **Organizačný rozvoj a zmena (v treťom sektore, vo verejnom sektore...)**

V roku 2005 sme sa konzultačne venovali viacerým neziskovým organizáciám najmä zabezpečovaním strategického plánovania a pomocou pri ich organizačnom rozvoji.

Venovali sme sa hlavne organizáciám zameraným na mládež. Poskytovali sme dlhodobú konzultačno-facilitačnú pomoc Nadácii Intenda (predtým Nadácia mládeže Slovenska). Dlhodobá konzultácia bola zameraná na vytvorenie strategického plánu Nadácie Intenda do roku 2010. Facilitačne sme viedli aj procesy strategického plánovania Rady mládeže Slovenska a eRka – Hnutia kresťanských spoločenstiev detí, v ktorých si organizácie vyjasňovali svoje dlhodobé smerovanie.

Pre výkonnú riaditeľku organizácie Brána do života sme poskytli coaching v rozsahu 20 hodín. Zaoberali sme sa niektorými špecifickými témami riadenia organizácie poskytujúcej sociálne služby.

Skúsenosti z podpory organizačného rozvoja neziskových organizácií sme uplatnili pri sérii tréningov a konzultácií pre konzultačnú firmu IREX. Na základe jej pozvania sme realizovali tréningy k problematike samofinancovania pre siete Centier pre podporu občianskej spoločnosti v Uzbekistane a Tadžikistane. Podobne priaznivo bola hodnotená aj sada tréningov o advocacy a fungovaní „intermediary NGO“ pre Counterpart v Arménsku.

PDCS realizovalo evaluáciu Trust programu konzorcia Nadácie otvorenej spoločnosti, Vzdelávacej nadácie Jana Husa a Nadácie pre deti Slovenska. V rámci celkového programu PDCS hodnotilo napĺňanie cieľov programu prostredníctvom programových aktivít, špecificky v rámci šiestich podprogramov. Evaluáciu sme zavŕšili rozsiahlou správou (cca 100 strán) s odporúčaniami, ktorá bola zadávateľom priaznivo hodnotená.

- **Menšiny a tolerancia**

Od júla 2003 americká organizácia Partners for Democratic Change v USA v spolupráci s partnerskými organizáciami v Maďarsku, Českej republike a na Slovensku realizuje komplexný 4-ročný program zameraný na integráciu rómskych komunít do života spoločnosti a na posilnenie medzisektorovej spolupráce vo vybraných regiónoch.

Program je projektom americkej vládnej agentúry USAID a realizuje sa v rámci **Programu integrácie Rómov (PIR)** financovaného Ministerstvom zahraničných vecí USA z prostriedkov programu SEED určeného na podporu a rozvoj demokracie v strednej a východnej Európe. Jeho slovenskú časť na komunitnej a národnej úrovni realizuje PDCS. Na medzinárodnej úrovni ide hlavne o výmenu skúseností medzi krajinami, v ktorých sa projekt realizuje.

Na komunitnej úrovni sa v troch vybraných lokalitách (Kežmarok, Prešov a Rimavská Sobota) uskutočnila séria tréningov zameraných na zlepšenie komunikácie, prezentáciu, riešenie konfliktov, písanie projektov a budovanie koalícií. Zároveň prebehol facilitovaný proces kooperatívneho plánovania s cieľom vytvoriť spoločné projekty zamerané najmä na rozvoj a integráciu Rómov v komunitne a posilnenie medzisektorovej spolupráce.

Na proces kooperatívneho plánovania nadviazal program malých grantov. V tomto programe bolo v troch grantových kolách podporených 60 projektov v celkovej hodnote 8 093 300 Sk.

Na národnej úrovni v rámci mediálneho programu boli v spolupráci s úradom splnomocnenkyne vlády pre rómske komunity a s občianskym združením ECCE zhotovené 4

dokumentárne filmy z prostredia rómskej komunity. Filmy si kladú za cieľ zníženie predsudkov voči Rómom a podnietenie diskusie na tému života Rómov na Slovensku.

Na národnej úrovni vznikli a pracovali dve pracovné skupiny. Jedna z nich bola zameraná na otázku prístupu Rómov k vzdelávaniu. Na základe výstupov práce pracovnej skupiny sme spolu s Ministerstvom školstva organizovali konferenciu: *Výchova a vzdelávanie rómskej mládeže "Ako ďalej?"*. Druhá pracovná skupina je zameraná na prístup rómskej komunity k zdravotným službám.

V oblasti práce so sociálne vylúčenými skupinami občanov sme v roku 2005 pre Fond sociálneho rozvoja pokračovali vo **vzdelávaní lokálnych konzultantov v témach súvisiacich s komunitnou prácou**, vytváraním miestnych a regionálnych partnerstiev, zapájaním cieľových skupín do mapovania potrieb komunity a do vytvárania miestnych projektov. Taktiež sme realizovali prvých sedem tréningov zo série 88 tréningov pre komunitných sociálnych pracovníkov, ich asistentov a koordinátorov. Ide o rozsiahly kontrakt pre FSR, ktorý bude pokračovať aj v rokoch 2006 -7.

Ďalším príkladom bol tréning podpory organizačného rozvoja na žiadosť macedónskej organizácie CIRA pre predstaviteľov macedónskych rómskych organizácií a firiem, ktoré realizujú projekty financované USAID. Týždňový tréning posilnil ich zručnosti v koncepčnom prístupe k riešeniu problémov menšín. Priaznivú odozvu účastníkov vyvolala kombinácia prednášok, tréningových blokov a návštev slovenských MVO a štátnych inštitúcií zaoberajúcich sa Rómami.

V roku 2005 sme ako partneri v spolupráci so španielskou organizáciou FSG získali projekt **„Znižovanie nerovností v zdravotnej starostlivosti v rómskych komunitách“**. Program má dve hlavné úrovne – medzinárodnú, v rámci ktorej sa uskutočňujú stretnutia zástupcov partnerských organizácií a zástupcov jednotlivých pracovných skupín a národnú.

V rámci realizácie aktivít na národnej úrovni sa vytvorila pracovná skupina pozostávajúca z predstaviteľov inštitúcií, organizácií a neziskových organizácií, ktoré majú skúsenosť s prácou s rómskymi komunitami v oblasti zdravia a zdravotnej starostlivosti. Hlavným cieľom pracovnej skupiny je zadefinovanie témy a realizácia okrúhleho stola/ národného seminára, ktorý sa uskutoční v júni 2006.

V roku 2005 sme uskutočnili dva 2,5 dňové tréningy pre skupinu 28 komunitných sociálnych pracovníkov a ich asistentov s názvom *Zdravie Rómov* a s témami ako napr. zdravie dieťaťa (pred a po narodení), materstvo, hygiena, úvod do závislostí, sexualita, sexuálna výchova na škole.

Je pripravená pracovná verzia publikácie/ brožúry venovanej téme zdravotnej starostlivosti v rómskych komunitách určenej pre stredný zdravotnícky personál.

- **„Učenie o učení“**

Záujem o podporu konzultantov pracujúcich pre neziskový a verejný sektor sme prejavili vo viacerých tréningoch a facilitovaných stretnutiach pre Obec konzultantů v Českej republike, APIS, či Centrum súčasného umenia.

- **Občianska participácia a komunitný rozvoj**

Významnou pre PDCS je spolupráca s Nadáciou Ekopolis na programe *PrieStory*. V rámci tohto programu je PDCS zodpovedné za metodické vedenie grantistov pri participatívnej realizácii verejných priestranstiev vo svojom meste alebo obci. Ukončili sme prvý rok tohto programu. I vďaka našej tréningovo-konzultačnej pomoci vzniklo päť zaujímavých verejných priestranstiev a metodika upravená na slovenské podmienky.

- **Prevenia a transformácia konfliktov**

Na Slovensku sme ako súčasť programu rozvojového vzdelávania uskutočnili tzv. *Jesennú školu* o rozvoji a zmene pre študentov vysokých škôl, ktorí majú záujem pracovať v

projektoch rozvojovej pomoci v zahraničí. Do projektu sme prizvali aj predstaviteľov Ministerstva zahraničných vecí SR a predstaviteľov Platformy mimovládnych rozvojových organizácií, ktorí diskutovali o podobe a prioritách ďalšieho smerovania rozvojovej pomoci a rozvojového vzdelávania na Slovensku.

Zaujímavou a veľmi obohacujúcou skúsenosťou bola séria troch týždňových tréningov v Jemene, kde sa v tréningoch na témy Riadenie konfliktov a Kooperatívne plánovanie stretávali miestni šejkovia, predstavitelia samospráv a neziskových organizácií. V kultúrnej odlišnosti prostredia a v arabčine mali tréningy neobvykle dynamický charakter. Podobne sme na základe požiadavky Nadácie Pontis, realizovali krátke tréningy „Komunikácia a transformácia konfliktov“ pre tri skupiny lídrov z Iraku, ktorí sa zúčastnili na študijných cestách na Slovensku.

Téma „Prevencia a transformácia konfliktov“ sa dostala aj na akademickú pôdu, kde sme v roku 2005 prednášali a viedli viacero seminárov:

- pre študentov Európskych štúdií z Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského,
- pre študentov z Výberového vzdelávacieho spolku VVS,
- pre študentov Fakulty politológie Univerzity Komenského,
- a tiež v Čechách pre študentov Verejnej správy z Filozofickej fakulty Ostravskej Univerzity.

Naši klienti a partneri v roku 2005

PDCS, o.z., Partners for Democratic Change Slovakia poskytuje služby pre záujemcov vo viacerých sektoroch doma i v zahraničí:

1. Tretí sektor:

poskytovali sme tréningy a konzultácie pre organizácie ako napr. Aliancia na podporu Fair Play, Brána do života, CVNO (Centrum vzdelávania neziskových organizácií), Človek v ohrození, DOMKA, Ekopolis, eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí, Intenda, NCSU (Nadácia centrum súčasného umenia), NDS (Nadácia pre deti Slovenska), Nadácia Integra, Nadácia Pontis, NOS - OSF, Občan a Demokracia, Odysseus, OZ Kultúra, OZ Proti prúdu, OZ Spolu, REC Slovensko, Revia – Malokarpatská nadácia, RMS (Rada mládeže Slovenska), Štúdio zážitku, Vzdelávacia nadácia J. Husa, ako i pre množstvo menších organizácií a občianskych iniciatív.

2. Tréningy a facilitácie na základe žiadostí zahraničných organizácií:

AED Chorvátsko
APIS, Nadace VIA, Správa CHKO Broumovsko, Obec konzultantů (tréningy a konzultácie v ČR)
Bosch Stiftung
CDF Jemen
CIRA Macedónsko
Counterpart Arménsko
Change Facilitation, Nemecko
East-West Institute
IREX Uzbekistan a Tadžikistan
OSI Budapešť
PDCI (Partners for Democratic Change International)
UN Secretary
UNDP

US Embassy Praha
World Bank (Slovensko)

3. Štátne, verejnoprávne inštitúcie a samospráva:

Fond sociálneho rozvoja (FSR)

metodické centrá, stredné a vysoké školy - Bilingválne gymnázium C.S.Lewisa, Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK, Fakulta Politológie UK, VVS pri UK niektoré mestské a miestne samosprávy – VÚC Prešov

4. Tréningy a facilitácie pre súkromné inštitúcie a organizácie z podnikateľskej sféry (priamo alebo prostredníctvom iných subjektov):

AVON, Maya s.r.o, T-mobile, Omnipublic s.r.o.

Publikácie vydané v roku 2005

Podarilo sa nám vydať ďalšie knižné publikácie:

- Dušan Ondrušek: S tekvicou priviazanou o nohu a iné klebety z ciest
- Peter Gušťařík a Marcel Fukas: Neziskovky a zisk
- Kirgizská Asociácia CGNO vydala podstatnú časť našej Čítanky pre neziskové organizácie (v ruštine)

Pracovníci PDCS prispeli svojimi kapitolami do publikácií iných inštitúcií:

- Ján Mihálik napísal kapitolu “Three Intrareligious Challenges to Interreligious Dialogue” do knihy Medi(t)ations, (re)conciliations v Ecumenical Anthology III of the WSCF Central European Subregion), Bratislava 2004, s. 135-144
- Ján Mihálik napísal kapitolu “Islam and Christianity: Debate or Dialogue?” do časopisu MOZAIK, 2/ 2004, s. 14 – 16,
- Zora Paulíniová napísala kapitolu o Participácii mládeže do publikácie „Národná politika o mládeži“, ktorú vydalo Ministerstvo Školstva SR

Okrem knižných publikácií sme vydali aj Občasník TaK č.8 a uverejnili vyše desiatky článkov o programoch a činnosti PDCS v roku 2005 (napr. články o Kirgizstane a Jemene v týždenníku Týždeň, rozhovory v časopise Formát) a tiež vystúpili v relácii „Pod Lampou“ v STV.

V rámci projektu PIR sa s pomocou TA3 podarilo dokončiť prvé štyri 20-minútové videofilmy s portrétmi Rómov.

Kto je kto v PDCS v roku 2005:

Riaditeľ:

Dušan Ondrušek

Zástupkyne riaditeľa:

Anna Zemanová, Karolína Miková

Vedúca kancelárie a projektová manažérka:

Monika Straková

Riaditeľka PIR:

Andrea Chorváthová

Koordinátor PIR:
Pavol Makyš

Projektoví manažéri, tréneri a konzultanti:
Peter Guštafik
Ján Mihálik
Lenka Rapošová
Mirka Hašková
Ján Odzgan

Finančná manažérka:
Renáta Ferstlová

Účtovníčka:
Marika Nagyová

Asistent:
Miroslav Tóth

Správca siete:
Samuel Vališ

Ťažiskoví donori PDCS v roku 2005

Veľká časť projektov by sa nemohla uskutočniť bez finančnej pomoci. Naše poďakovanie patrí predovšetkým týmto subjektom:

European Commission (Programy Socrates a Leonardo da Vinci)
Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS – OSF)
Vzdelávacia nadácia Jana Husa
USAID

Prehľad aktivít PDCS v roku 2005

	počet akcií	počet dní	počet účastníkov
Tréningy	142	227	1681
Facilitácie	88	70	1381
Konzultácie	25	14	129
Strategické plánovanie	41	69	40
Učenie	18	23	210

V súlade s poslaním a tradíciami PDCS jeho členovia aj v tomto roku venovali na verejnosprospešné ciele viac ako 40 dní dobrovoľníckej práce. Viacerí členovia pôsobia v správnych radách nadácií a rôznych poradných orgánoch.

Rozpočet PDCS v roku 2005

SÚVAHA

v tisícoch Sk/
k 31.12.2005

Aktíva	
Majetok spolu	1449
Dlhodobý nehmotný majetok	12
Softvér	12
Dlhodobý hmotný majetok súčet	1437
Stavby	1131
Stroje, prístroje, zariadenia	306
Obežný majetok	3881
Zásoby súčet	122
Tovar	122
Krátkodobé pohľadávky	800
Pohľadávky z obchodného styku	800
Finančný majetok	2815
Pokladnica	261
Bankové účty	2554
Prechodné účty aktív	144
Náklady budúcich období	19
Príjmy budúcich období	23
Odhadné účty aktívne	102
Aktíva celkom	5330

Pasíva	
Vlastné zdroje krytia stálych a obežných aktív	5031
Fondy organizácie	187
Základné imanie	187
Výsledok hospodárenia	4844
Nerozdelený zisk, neuhradená strata minulých rokov	5227
Účet ziskov a strát	-383
Cudzie zdroje	299
Dlhodobé záväzky	12
Sociálny fond	12
Krátkodobé záväzky	251
Záväzky z obchodného styku	76
Záväzky voči zamestnancom	27
Zúčtovanie s inštitúciami sociálneho poistenia	1
Daňové záväzky	16
Ostatné záväzky	131
Prechodné účty pasívne	36
Odhadné účty pasívne	36
Pasíva celkom	5330

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT (v TIS. SK) Činnosť
k 31.12.2005

Náklady	Hlavná nezdaňovaná	Podnikateľská zdaňovaná	Spolu
Spotreba materiálu	305	40	345
Spotreba energie	71	1	72
Predaný tovar		48	48
Opravy a udržovanie	88		88
Cestovné	1064	19	1083
Náklady na reprezentáciu	50		50
Ostatné služby	5437	758	6195
Mzdové náklady	2042	280	2322
Zákonné sociálne poistenie	305		305
Ostatné sociálne poistenie	11		11
Zákonné sociálne náklady	26		26
Daň z nehnuteľnosti	2		2
Ostatné dane a poplatky	1	5	6
Odpísanie nevymožiteľnej pohľadávky	128		128
Kurzové straty	34		34
Dary	194		194
Iné ostatné náklady	91		91
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	341	20	361
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	1384		1384
Náklady celkom	11574	1171	12745

Výnosy			
Tržby z predaja služieb		1189	1189
Tržby za predaný tovar		55	55
Úroky	4	22	26
Kurzové zisky	137	1	138
Prijaté dary	7		7
Prijaté príspevky od iných organizácií	10752	17	10769
Prijaté príspevky od fyzických osôb	194		194
Výnosy celkom	11094	1284	12378
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-480	113	-367
Daň z príjmov	16		16
Výsledok hospodárenia po zdanení	-469	113	-383

Zahraničné aktivity PDCS v roku 2005 (zoznam krajín)

Arménsko	Nemecko
Bulharsko	Poľsko
Česká republika	Tadžikistan
Chorvátsko	Taliansko
Jemen	Turecko
Maďarsko	Uzbekistan
Macedónsko	